

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้नाงั่ว ตำบลนางั่ว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยทั้งหมด 2 วัตถุประสงค์ได้แก่ 1) เพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้नाงั่ว ตำบลนางั่ว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์จากเปลือกอ่อนเมล็ดโกโก้ที่เป็นทรัพยากรเหลือทิ้งให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่โดยเลือกใช้นวัตกรรมการผลิตและการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน โดยดำเนินการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ ออกแบบและพัฒนา กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้เป็น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้नाงั่ว สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1.1 ผลการสำรวจศักยภาพและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้नाงั่ว ตำบลนางั่ว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ทางกลุ่มมีความพร้อมอย่างมากในด้านองค์ความรู้ ทักษะและความเชี่ยวชาญของบุคลากร แต่ยังประสบปัญหาคือ ยังขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญที่จะสืบทอดการเป็นผู้มีองค์ความรู้เรื่องโกโก้เช่นเดียวกับนายประเสริฐ ประธานกลุ่มฯ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เนื่องจากส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มและบุคลากรที่ช่วยขับเคลื่อนการผลิต ศักยภาพเกี่ยวกับด้านแรงงานและเทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ พบว่าเนื่องจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้नाงั่ว เพิ่งก่อตั้งได้ประมาณสามปี เงินทุนหมุนเวียนจึงยังไม่เพียงพอที่จะสร้างอาคารแปรรูปที่ได้มาตรฐานของ ออย. แต่ทางกลุ่มก็พยายามที่จะเร่งการผลิตเพื่อจำหน่ายให้มีรายได้สะสมเพียงพอในการขยายพื้นที่ใช้สอยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการแปรรูปให้มากที่สุด ส่วนศักยภาพและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า กลุ่มวิสาหกิจโกโก้नाงั่วมีศักยภาพในการผลิตวัตถุดิบ คือ เปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ มีศักยภาพในการคั่วเพราะมีเครื่องคั่วเมล็ดโกโก้ที่สามารถคั่วได้เป็นจำนวนมาก และมีความต้องการที่จะสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคกลุ่มใหม่ที่อาจไม่ได้ต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์จากโกโก้ในรูปแบบของวัตถุดิบประกอบอาหารและเครื่องดื่มเท่านั้น

5.1.2 ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์จากเปลือกอ่อนเมล็ดโกโก้ที่เป็นทรัพยากรเหลือทิ้งให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่โดยเลือกใช้นวัตกรรมการผลิตและการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน พบว่าเมื่อทราบแล้วว่า ปริมาณของเปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ที่เป็นส่วนเกินจากกระบวนการคั่วมีอยู่เป็นจำนวนมาก และไม่ได้มีการจัดการต่อยอด ผู้วิจัยจึงได้เข้าพบและนัดหมายหารือร่วมกับนายประเสริฐ ไก่นอกและนักออกแบบผลิตภัณฑ์จากร้านกาแฟคัพ

คราฟท์ และอินฟินิตี้ ทีม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ใช้ส่วนผสมจากเปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ เป็นส่วนประกอบหลักในตัวตนแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งจากการร่วมหารือทำให้ทราบว่า ลูกค้านบางส่วนที่ได้มาอุดหนุนบูธของโกโก้บ้าง ตามงานต่างๆ มักจะถามถึงผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวกับความงามที่มีส่วนผสมของโกโก้ เช่น ลิปปาล์ม ครีมทาผิว เป็นต้น แต่ด้วยความพร้อมในด้านเทคโนโลยีการผลิตจึงไม่สามารถผลิตได้ จากการร่วมกันพิจารณาว่านวัตกรรมที่เหมาะสมกับวัสดุและเทคโนโลยีที่ทางกลุ่มมีอยู่ จึงมีความสนใจผลิตภัณฑ์สครับที่มีส่วนผสมของเปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ ซึ่งสามารถใช้เทคโนโลยีพื้นฐานอย่างง่ายด้วยแรงงานคนได้ ซึ่งเหมาะสมต่อทักษะของสมาชิกในกลุ่ม จากนั้นได้มอบหมายให้ร้านคัพคราฟท์ เป็นผู้รับจ้างในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งเหตุผลที่ผู้วิจัยและนายประเสริฐ เลือกให้ทีมคัพคราฟท์เป็นผู้มาช่วยในการออกแบบ และดำเนินการผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์คือ โกโก้บัตเตอร์ บอดี้สครับ (Cocoabutter Body Scrub) เนื่องจากทีมงานร้านคัพคราฟท์ มีความสนิมสนมคุ้นเคยและเป็นเครือข่าย รวมถึงหุ้นส่วนหลักของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้บ้าง ซึ่งจะทำให้ทราบถึงบริบทของกลุ่ม และทราบถึงรูปแบบ เอกลักษณ์ของกลุ่ม จะทำให้การออกแบบและผลิตต้นแบบออกมาได้อย่างตรงตามความต้องการของกลุ่มฯ โดยมีส่วนประกอบหลักได้แก่ เปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น เกลือชมพูหิมาลัย โกโก้บัตเตอร์ ซึ่งเป็นส่วนผสมจากธรรมชาติ 100% ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจว่าหากใช้แล้วผิวชุ่มชื้น นุ่มเนียนขึ้น ซึ่งหากมองในแง่ของความเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน วิเคราะห์ได้ว่า ชุมชนมีศักยภาพในด้านของวัตถุดิบหลักคือเปลือกอ่อนเมล็ดโกโก้ แต่ยังขาดศักยภาพในด้านแรงงานการผลิต และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตในระยะยาว ซึ่งในระยะแรกที่ผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์ออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งจะยังอยู่ในขั้นตอนของการปรับปรุงสูตร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการใช้งานแก่ผู้บริโภคให้มากที่สุด ซึ่งจะเป็นผลดีต่อภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์และจะส่งผลต่อเนื่องมายังความเชื่อมั่นในศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้บ้าง และนำมาซึ่งความสนใจ การอุดหนุน การยอมจ่ายเงินในการซื้อผลิตภัณฑ์ ส่งผลต่อกระบวนการจ้างงานและการมีรายได้เพิ่มขึ้นของคนในกลุ่มและในชุมชนในอนาคตได้

5.2 อภิปรายผล

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัสดุคือเปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ เป็นผลจากการที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้บ้างตั้งข้อสังเกตว่า ในกระบวนการคั่วเมล็ดโกโก้แต่ละครั้ง สิ่งที่เหลือจากการคั่วเมล็ดคือเปลือกอ่อนที่หุ้มเมล็ดโกโก้ จากกระบวนการกะเทาะเปลือกออก ซึ่งกระบวนการคั่วเมล็ดโกโก้แบ่งออกเป็น 2 วิธีการ คือ วิธีการคั่วด้วยแรงงานคน โดยคั่วในกระทะใบใหญ่ วางบนเตาถ่านซึ่งวิธีนี้ช่วยให้ทำปฏิกิริยาดึงกลิ่นและน้ำมันของโกโก้ออกมาได้หอมมาก วิธีที่สองคือ การคั่วด้วยเครื่องคั่วที่ทันสมัย ซึ่งมีข้อดีคือความสม่ำเสมอของความร้อนและสีของเมล็ดที่คั่วแล้วมีความสม่ำเสมอ มีความสะดวกรวดเร็ว และได้ปริมาณเมล็ดคั่วแล้วที่มากกว่าคั่วด้วยแรงงานคน

เปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ที่คั่วแล้วเหล่านี้ โดยปกติจะนำส่วนที่คั่วจากกระทะ คัดเลือกมาใช้ในผลิตภัณฑ์ผงชาเปลือกโกโก้ แต่ในส่วนที่เหลือทิ้งคือจากกระบวนการคั่วเมล็ดด้วยเครื่องคั่ว ซึ่งการ

คั่วในแต่ละครั้งจะคั่วเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เหลือเศษเปลือกอ่อนหุ้มเมล็ดโกโก้ที่ไม่ได้นำไปทำผลิตภัณฑ์ต่อเป็นจำนวนมากที่ต้องทิ้งไปอย่างน่าเสียดาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่วจึงนำมาเพิ่มมูลค่าด้วยการร่วมออกแบบและทดลองทำผลิตภัณฑ์ขึ้นมาใหม่จนมาเป็น Cocoabutter Body Scrub ซึ่งตัวผลิตภัณฑ์ ทางกลุ่มฯได้ประชุมหารือกับนักออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ประโยชน์จากเปลือกอ่อนเมล็ดโกโก้ให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยไม่ต้องเททิ้งให้เป็นวัสดุสูญเปล่า ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งชลธิศ ดาราวงษ์ (2558) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ไว้มากมาย องค์ประกอบเช่น ลักษณะทางกายภาพของสินค้า ที่ผู้บริโภคสามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ซึ่งหมายถึงรูปร่างลักษณะ รูปแบบผลิตภัณฑ์ ตราสินค้า อีกทั้งชื่อเสียงของผู้ผลิต ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค โดยผลิตภัณฑ์สครับโกโก้ (Cocoabutter Body Scrub) ภายใต้แบรนด์ “นางั่ว” ถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ที่ออกแบบและทดลองผลิตออกมาเพื่อให้ผู้บริโภคได้ใช้ผลิตภัณฑ์สครับที่ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ 100% กลิ่นหอมจากเปลือกอ่อนเมล็ดโกโก้ ผสานกับกลิ่นน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ซึ่งมีสรรพคุณในด้านให้ความชุ่มชื้นแก่ผิวหนัง นอกจากนี้ยังมีส่วนผสมจากเกลือหิมาลัย ที่มีคุณสมบัติในการช่วยบำรุงผิว ช่วยปรับสมดุลความเป็นกรด-ด่าง ลดน้ำมันส่วนเกินบนผิวหนัง ลดการเกิดสิวและผดผื่นได้ เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสุดาดวง เรืองรุจิระ (2538) ที่ได้อธิบายถึงความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ว่าเพื่อโอกาสใหม่จากการที่ธุรกิจเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาด อาจทำให้เกิดความ ต้องการผลิตภัณฑ์จากผู้บริโภค จนกิจการสามารถผลิตและดำเนินการทางการตลาด และความต้องการ เช่นนี้ จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่ธุรกิจจะเข้าไปตอบสนองความต้องการด้วยผลิตภัณฑ์ของตนเอง นำมา ซึ่งกำไรและส่วนครองตลาดที่มากขึ้น ซึ่งจะเกิดผลดีกับแนวโน้มการสร้างงานและจ้างงานของคนในชุมชนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเรื่องพฤติกรรมและการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์สครับจากวัตถุดิบธรรมชาติ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมผู้บริโภคและความต้องการผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค

5.3.2 การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบนวัตกรรมเพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางสังคม เพื่อการสร้างเศรษฐกิจชุมชน

5.3.3 ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้นางั่ว ที่เป็นรูปแบบใหม่ ๆ หรือการพัฒนาแบบของบรรจุภัณฑ์ให้แสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชนที่สามารถเชื่อมโยงกับโกโก้ได้ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนในวงกว้างมากขึ้น